

Maakuntavaalit ja vaaliviestintä

Ohjausr § 28

Maakuntavaalit järjestetään sunnuntaina 28.10.2018. Vaalien äänestysprosentin nousemista kohtuullisen korkeaksi pidetään tärkeänä uusien maakuntien uskottavuuden ja olemassaolon oikeutuksen kannalta. Kainuussa maakunta- ja soteuudistuksen viestintä on tehnyt alustavia suunnitelmia vaaliviestinnästä. Tukea vaaliviestintään on tarjolla myös valtioneuvostolta ja Kuntaliitosta.

Taustaa

Kainuussa maakuntavaalien äänestysprosentin nostaminen kohtuulliseksi on suurempi haaste kuin muualla Suomessa, sillä maakunnittain tarkasteltuna viime kuntavaalien äänestysprosentti oli Kainuussa maan alhaisin (52,5 %). Koko maassa vuoden 2017 kuntavaaleissa äänesti 58,9 prosenttia äänioikeutetuista. Kainuun ensimmäisten, kokeilulakiin perustuvien ja kuntavaalien yhteydessä järjestettyjen maakuntavaalien (2004) äänestysprosentti oli 51,2. Vuoden 2008 toisissa maakuntavaaleissa äänestysprosentti oli 52 (kuntavaaleissa 53,4 %).

Lähtötilanne huomioon ottaen vaaliviestintä on syytä aloittaa Kainuussa heti, kun se voidaan uskottavasti tehdä – eli heti, kun maakuntauudistukset edellyttämät lait on eduskunnassa hyväksytty. Puolueiden ja mahdollisten valitsijayhdistysten viestinnän lisäksi kesällä perustettava niin sanottu minimaakunta osallistuu yleiseen vaaliviestintään, jonka tavoitteena on tehdä maakunta tutuksi ja innostaa asukkaita vaikuttamaan. Myös eri ministeriöt ja Kuntaliitto tarjoavat uusille maakunnille tukea vaaliviestintään.

Valtakunnallinen tuki vaaliviestintään

Oikeusministeriö on päivittänyt vaalit.fi -sivustolle maakuntavaalien aikataulut:

http://www.vaalit.fi/fi/index/vaalit/maakuntavaalit_1/milloinmaakuntavaalitoimitettaisiin.html. Oikeusministeriö vastaa vaalien virallisista

verkkosivuista ja some-kanavista ja tukee vaaliviestintää esimerkiksi tekemällä yhteistyötä Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry:n kanssa. Kaikille ensimmäistä kertaa äänestämään pääseville lähetetään kotiin kirje, jossa on nuorille suunnattua äänestysmateriaalia.

Valtiovarainministeriö koordinoi valtioneuvoston yhteistä Maakunta tutuksi -kampanjaa, jonka tavoitteena on kasvattaa kansalaisten tietoisuutta uudesta maakunnasta ja siitä, miten maakuntien muodostaminen vaikuttaa itse kunkin arkeen. Taustatavoitteena on

innostaa ihmisiä äänestämään maakuntavaaleissa.

Maakunta tutuksi -kampanja

- alkaa maaliskuussa, painopiste syys-lokakuussa ennen vaaleja
- näkökulmana uudistuksen vaikutus ihmiseen ja hänen arkeensa
- monikanavainen (netti, kaupallinen radio, ulkomainonta, lehti-ilmoitukset esim. maakuntalehdissä, ehkä myös tv)
- pyrkii tavoittamaan jopa 90 prosenttia suomalaisista
- maakunnat voivat täydentää kampanjaa omilla viesteillään omalla kustannuksellaan (esim. ilmoitukset paikallislehdissä, bannerit verkkosivuilla).

Kuntaliitto järjestää kaikissa maakunnissa vähintään yhden suuren vaalitulaisuuden yhteistyössä paikallisen median, maakunnan liiton ja puolueiden kanssa. Maakuntalehti ja YLE:n aluetoimitus huolehtivat tilaisuuden markkinoinnista, tiloista ja käytännön järjestelyistä sekä vastaavat tilaisuuden sisällöstä. Kuntaliitto jakaa materiaalia maakuntien tehtävistä. Puolueet järjestävät vaalipaneeliin yhden ehdokkaan/puolue ja vastaavat mahdollisten tarjoilujen kustannuksista. Lisäksi Kuntaliitto järjestää jokaisessa maakunnassa yhden oppilaitostilaisuuden ja valmennustilaisuuden paikalliselle medialle. Kuntaliitto voi järjestää maakunnassa myös toisen ison vaalitulaisuuden yhdessä median kanssa, mikäli maakunta varaa järjestelyihin rahoitusta.

Kainuun alueellinen vaaliviestintä

Kainuun muutosviestintätiimi on suunnitellut alustavasti eri kohderyhmille suunnattua monikanavaista paikallista vaaliviestintää. Lähtökohta on, että eri ikäryhmien ja muuten erilaisten kohderyhmien tavoittaminen edellyttää useita erilaisia lähestymistapoja.

- vaaliliitteet yms. painetut materiaalit tavoittavat edelleen hyvin varttunutta väkeä
- some-kampanjat (erityisesti Facebook mutta myös Youtube) tavoittavat laajasti eri ikäryhmiä, myös nuoria
- mahdollisuutta tilata vaaleihin liittyvä digipeli on selvitelty yhdessä Kuntaliiton kanssa
- radiomainoskampanjat ja digitaalinen ulkomainonta (esim. jättinäytöt sisääntuloteiden varsilla) eivät toimi yksin mutta voivat tukea muuta viestintää
- erilaiset vaalipaneelit yms. vaalitulaisuudet aktivoivat niitä, jotka ovat jo lähtökohtaisesti kiinnostuneita vaaleista
- yleisötapahtumissa kuten Kajaanin Markkinakadulla on mahdollista tavoittaa paljon monenlaisia kainuulaisia (esim. soten teltalla voidaan jakaa tietoa uudistuksen perusfaktoista).

Innostavaa vaaliviestintää ei kuitenkaan voi hoitaa pelkästään

virkatyönä, vaan onnistumiseen tarvitaan

- tiivistä yhteistyötä muun muassa median, maakunnallisen nuorisovaltuuston, vanhusneuvostojen ja järjestökumppaneiden sekä puolueiden kanssa
- yhteisiä perusviestejä ("Sinä päätät, millainen on Kainuun maakunta", "Tule tekemään Kainuusta itsesi näköinen" tms.).

Etelä-Karjala on rakentanut muutosviestintänsä Miikkulaisen suvun varaan. Suvun jäsenistä on muun muassa tehty pahvihahmot, jotka ovat mukana erilaisissa tilaisuuksissa. Kainuussa muutosta on ajateltu markkinoida oikeasti pelattavissa olevan Kainutlaatuiset perheet -korttipelin (vrt. Hullunkuriset perheet) ja sen mahdollisen digiversion avulla. Pahvihahmoiksi ja videoiden keskushenkilöiksi eli Kainuun maakunnan ykkösmannekiineiksi on kaavailtu peliin kuuluvaa Heikkisen (äiti, isä, tytär ja poika Heikkinen) perhettä, joka voisi muun muassa houkutella kainuulaisia maakuntavaaliehdokkaiksi.

Maakuntauudistuksen viestinnän (ml. vaaliviestintä) henkilöresurssi: uudistuksen viestintäassistentti (kokopäiväinen) ja viestintätiimin muut ammattiviestijät (oto).

Maakuntauudistuksen viestinnän vuoden 2018 alustava kustannusarvio (sis. vaaliviestinnän): noin 60 000 euroa (ilmoitus- ja mainostilat, mainostoimisto-, paino- yms. palvelut, mahdolliset tapahtumajärjestelyt, uuden maakuntaviraston verkkosivuston suunnittelutyö yms.).

Lisätietoja asiasta antavat viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki, puh. 044 797 4004 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Puheenjohtajan ehdotus:

Ohjausryhmä keskustelee vaaliviestinnästä ja antaa evästyksiä jatkovalmisteluun.

Ohjausryhmä:

Viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki esitteli asiaa.

Ohjausryhmä keskusteli vaaliviestinnästä ja evästi jatkovalmistelua.
